

رسانه پیشران فرهنگ و ابزار تقویت تقریب مذاهب است

دکتر ندا ملکی عضو هیأت علمی دانشگاه تهران، در وبینار "نقش ارتباطات و رسانه در اتحاد جهان اسلام" بر اهمیت استفاده از ابزارهای نوین ارتباطی به‌ویژه سینما در گسترش وحدت اسلامی تأکید کرد.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، دکتر ندا ملکی عضو هیأت علمی دانشگاه تهران، در وبینار «نقش ارتباطات و رسانه در اتحاد جهان اسلام» که به مناسبت روز ملی ارتباطات و روابط عمومی و به همت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی برگزار شد، با تحلیلی جامع‌شناختی از نقش رسانه‌ها، تأکید کرد که تولید آثار سینمایی با محوریت تقریب می‌تواند به شکل‌گیری جامعه‌ای تقریب‌محور و مسالمت‌آمیز منجر شود.

وی در سخنان خود با موضوع "نقش ابزارهای نوین ارتباطی در گسترش وحدت اسلامی" افزود: رسانه واقعیت منحصر به فرد قرن حاضر با مختصات رو به تحول در لحظه هست که پیش‌بینی تأثیر آن با توجه به تغییرات و ظرفیت‌های احتمالی آن در آینده راحت نیست. هیچ اتفاق دیگری در جهان به اندازه رسانه در تحقق دهکده جهانی اثر نداشته و دنیای آدم‌ها را به هم نزدیک و همین‌طور متداخل نکرده است.

دکتر ملکی با اشاره به تأثیر لیبرالیسم بر سبک زندگی، اظهار داشت: اصول لیبرالیسم مانند فردگرایی، خودبینی و آزادی، سبک خاصی را برای زندگی بشر رقم زده و تکنولوژی‌های ارتباطی و رسانه‌های نوپدید آن‌ها را بر زندگی ما آدم‌ها تحمیل کرده‌اند. سبک زندگی که رسانه به‌طور مداوم آن را بازتولید می‌کند به مثابه یک موضوع جامعه‌شناختی نشان می‌دهد که چگونه ارزش‌های یک طبقه اجتماعی که اغلب طبقه اهل اسراف یا رفتارهای معطوف به مدگرایی و یا تنوع‌طلبی است، بر همه سطوح اجتماع مسلط می‌شود.

وی رسانه را مهم‌ترین بستر تسلط سبک‌های زندگی و داوری‌های زیبایی‌شناختی معرفی کرد و گفت: رسانه‌های دیداری و شنیداری و همین‌طور مکتوب، حجم وسیعی از اطلاعات، دانش، امور هنجاری و غیرهنجاری را به مخاطبان خود منتقل می‌کنند و در این میان، تصاویر سهم بیشتری دارند؛ چرا که بر حواس ظاهری، سیستم عصبی مغز و همین‌طور احساسات و عواطف تأثیر می‌گذارند.

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران با اشاره به تأثیر رسانه‌ها در حوزه شناختی و عاطفی ادامه داد: گاهی رسانه‌ها مفاهیم را به‌طور مستقیم به ذهنیت و سپس به هنجار تبدیل می‌کنند و گاهی با سکوت خود، مفاهیمی دیگر را از حوزه توجه مردم خارج می‌سازند.

دکتر ملکی نقش رسانه را در تلقین و نهادینه‌سازی مفاهیم بسیار جدی دانست و تصریح کرد: تکرار مفاهیم در یک نظام معنایی به هم پیوسته و در سطوح مختلف نمایشی باعث تلقین و ایجاد عادات مطلوب یا غیرمطلوب می‌شود. رسانه در اصل پیشران فرهنگ است و فرهنگ مسلط نیز همان فرهنگی است که رسانه را در اختیار دارد.

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران با اشاره به ریشه‌های غربی رسانه و نقش سرگرمی در آن گفت: از آنجا که رسانه در غرب متولد شده و یکی از اهداف بی‌تردید آن تولید ثروت از طریق توسعه سرگرمی و لهو است، ابزاری بودن اولین فلسفه وجودی رسانه است.

دکتر ملکی با تأکید بر اهمیت سینما، خاطرنشان کرد: در حال حاضر، سینما به‌عنوان یک صنعت پرسود و یکی از ابزارهای مهم انتقال پیام در اختیار اهالی اندیشه و فرهنگ قرار دارد و می‌تواند به عنوان ابزاری برای ترویج فرهنگ تقریب در سطح خرد و کلان استفاده شود.

وی افزود: موضوع وحدت اسلامی و تقریب مذاهب در کشور ما یکی از مسائل مهم فرهنگی است. اگرچه ممکن است برخی به آن نگاه سیاسی داشته باشند، اما در وهله اول یک چالش فرهنگی محسوب می‌شود. در کشور ما مذاهب و ادیان مختلفی در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند. اگر سناریست‌ها، کارگردان‌ها و تهیه‌کننده‌ها از موضوع تقریب به عنوان دغدغه یاد کنند، محور اصلی فیلم‌هایشان تقریب خواهد بود. لازمه این کار، ارتباط و آشتی میان اهالی هنر و پژوهشگران حوزه تقریب است.

دکتر ملکی افزود: کارگردان، تهیه‌کننده و نویسنده فیلمنامه باید از متفکران حوزه تقریب به عنوان منبع فکری استفاده کنند تا سناریوی خود را بر آن اساس بنویسند.

وی در پایان گفت: در هر جامعه‌ای، تغییرات فرهنگی به صورت تدریجی رخ می‌دهد. اگر بخواهیم گفتمان تقریب به گفتمان غالب در جامعه اسلامی ما تبدیل شود، باید در یک بازه زمانی ۱۰ تا ۱۵ ساله، موضوع تقریب به دغدغه سینما و فرهنگ تبدیل شود.